

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ομμα
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΠΣΟΑ

ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ
ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΗΡΩΩΝ
ΤΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ

28.01.2018

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
ΖΩΗ ΤΣΟΚΑΝΟΥ

ΠΙΑΝΟ
ΓΙΩΡΓΟΣ-ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Καλλιτεχνική Διευθύντρια
Ζωή Τσόκανου
Αν. Διοικητική Διευθύντρια
Χρυσή Γκαρίπη

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ (Ε.Τ.Ο.Σ.) ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Πρόεδρος
Ούβε Μάσκε
Αντιπρόεδρος
Δημήτριος Χανδράκης
Μέλη
Θεοφάνης Καραγιώργος
Ελευθερία Παπαδημητρίου
Χαράλαμπος Χειμαριός

www.tsoo.gr

Επιμέλεια εντύπου:
Νίκος Κυριακού
Σχεδιασμός εντύπου:
Fast Forward
Εκτύπωση: Thessprint

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού
Η Κ.Ο.Θ. επικορηγείται και εποπτεύεται
από το Υ.Π.Ο.Α.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠ.Π.Ο.Α.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πρόεδρος
Νικήτας Μυλόπουλος
Αντιπρόεδρος
Αναστασία Λαδά
Γενική Γραμματέας
Ιωάννα Ναούμ
Ταμίας
Ραφαήλ- Ρόλλυ Γκατένιο
Μέλη
Κωνσταντίνος-Σωτήριος Βόμβολος
Δήμος Γκουνταρούλης
Ίντα Μασαράνο
Ιουλία Πιπινιά
Δάφνη Τραγάκη
Ιωάννης Τσιτσελίκης

Γενική Διευθύντρια
Μηλίτσα Χασάπη
Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Γιώργος - Εμμανουήλ Λαζαρίδης
Τεχνικός Διευθυντής
Απόστολος Ανδριάς

www.tch.gr

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πρόεδρος
Δαβίδ Σαλιτιέλ
Αντιπρόεδρος
Λάζαρος Σεφίχα
Γραμματέας
Χάνα Πίντο
Ταμίας
Πίγχας Παρέντε
Ελεγκτής
Ερρίκος Α. Κοέν

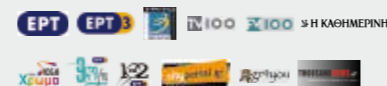
ΧΟΡΗΓΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΦΙΛΟΣΕΝΙΑΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ
28.01.2018
ΩΡΑ 20:00
ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διεύθυνση ορχήστρας: Ζωή Τσόκανου
Πιάνο: Γιώργος-Εμμανουήλ Λαζαρίδης

Πρόγραμμα:
Γκούσταβ Μάλερ (1860-1911):
Adagio από την Συμφωνία αρ. 5 9'

Λούντβιχ βαν Μπετόβεν (1770-1827):
Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 5 σε μι ύφεση μείζονα,
έργο 73 (Emperor) 40'

Η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης και το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, τιμούν την Ημέρα Μνήμης των Ελλήνων Εβραίων Μαρτύρων και Ηρώων του Ολοκαυτώματος και την 70η επέτειο από την ανακήρυξη της Ανεξαρτησίας του Κράτους του Ισραήλ, με μία συναυλία που ενώνει επί σκηνής τους καλλιτεχνικούς διευθυντές των δύο οργανισμών. Η Ζωή Τσόκανου στο πόντιουμ της Κ.Ο.Θ. και ο Γιώργος-Εμμανουήλ Λαζαρίδης στο πιάνο, προσφέρουν ένα πρόγραμμα με έργα Μάλερ και Μπετόβεν.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ, 1940. Τα συσσίτια της Ματανόθ Λαεβιονίμ για φτωχά και ορφανά εβραίοπουλα ξεκίνησαν το 1926 και σταδιακά έφτασαν να εξυπηρετούν χίλια παιδιά. Στη φωτογραφία, επίσκεψη του μητροπολίτη Γεννάδιου στο συσσίτιο (στο κέντρο των εικονιζομένων• δεξιά ο Λεών Γκατένιο, πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας από το 1938). Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Ημέρα μνήμης των Ελλήνων Εβραίων μαρτύρων και ηρώων του Ολοκαυτώματος (27 Ιανουαρίου)

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Με τον Νόμο 3218/2004 η 27η Ιανουαρίου ορίστηκε ως «Ημέρα μνήμης των Ελλήνων Εβραίων μαρτύρων και ηρώων του Ολοκαυτώματος». Ο τρόπος με τον οποίον θα γίνεται η απόδοση τιμής παραπέμφθηκε σε προεδρικό διάταγμα.

Το σχετικό προεδρικό διάταγμα 31/2005 όρισε ότι οι εκδηλώσεις μνήμης θα γίνονται στις έδρες «νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, διαμερισμάτων και επαρχιών» και θα περιλαμβάνουν «τέλεση μνημόσυνων στις ισραηλιτικές κοινότητες, εκφώνηση ομιλιών και κατάθεση στεφάνων στα μνημεία του ολοκαυτώματος» από τις αρχές. Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων καταρτίζεται με απόφαση του οικείου νομάρχη.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Πριν από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο κατοικούσαν στη Θεσσαλονίκη περίπου 50.000 Εβραίοι. Ανήκαν σε όλες τις κοινωνικές τάξεις, με μεγάλη αναλογία εργατών και απόρων. Η παρουσία τους ήταν αισθητή στην καθημερινή ζωή της πόλης, ιδιαίτερα στις εμπορικές συναλλαγές. Πολλά εβραίοπουλα φοιτούσαν σε σχολεία μαζί με τα χριστιανόπουλα της πόλης. Σημαντικός αριθμός φοιτούσε, επίσης, σε ωδεία και μάθαινε μουσική, επιδίδονταν στον αθλητισμό και συμμετείχε σε προσκοπικές ομάδες. Αν και οι παλαιότεροι μιλούσαν την λεγόμενη εβραιο-ισπανική διάλεκτο, οι νεότεροι είχαν μάθει ελληνικά.

Από τις 9 Απριλίου 1941, την ημέρα εισόδου των Γερμανών στη Θεσσαλονίκη, μέχρι τις 15 Μαρτίου 1943, εναρκτήρια ημέρα της εκτόπισης των εβραίων στο Άουσβιτς, οι αρχές κατοχής κλιμάκωσαν τα ανθεβραϊκά μέτρα, με ενδιάμεσους στόχους αφενός την καταλήστευση του εβραϊκού πληθυσμού και αφετέρου την ηθική του αποδιοργάνωση, με τελικό σκοπό την εκτόπιση στα στρατόπεδα του θανάτου.

Σταθμός στα μέτρα αυτά ήταν η επιβολή καταναγκαστικής εργασίας σε εργοτάξια εκτός Θεσσαλονίκης, υποχρέωση που

η Ισραηλιτική Κοινότητα υποχρεώθηκε να εξαγοράσει έναντι τεραστίου ποσού, με αποτέλεσμα την υλική απογύμνωση της ίδιας και των μελών της.

Άλλος σταθμός ήταν η μεθόδευση για την αποδόμηση του παλαιού εβραϊκού νεκροταφείου, την ισοπέδωσή του και τη χρήση των οικοδομικών υλικών (μαρμάρων και οπτοπλίνθων) σε κατασκευαστικά έργα απανταχού της πόλης.

Τρίτος σταθμός ήταν το διάταγμα της 6ης Φεβρουαρίου 1943, με το οποίο επιβλήθηκε το διακριτικό κίτρινο άστρο και η υποχρέωση των εβραίων να μεταφέρουν τις κατοικίες τους σε συγκεκριμένες συνοικίες της Θεσσαλονίκης, ενώ μία εβδομάδα αργότερα απαγορεύτηκε στον εβραϊκό πληθυσμό: Να αλλάζει κατοικία, να χρησιμοποιεί δημόσια μεταφορικά μέσα, να κυκλοφορεί μετά τη δύση του ήλιου και να χρησιμοποιεί τηλέφωνο. Όλοι οι Έλληνες υπήκοοι εβραϊκού θρησκευάτος υποχρεώθηκαν να δηλώσουν αναλυτικά τα περιουσιακά στοιχεία τους και να καταθέσουν χρήματα και τιμαλφή, παίρνοντας σε αντίκρισμα ψεύτικες επιταγές σε πολωνικά νομίσματα.

Στις 15.3.1943 οδηγήθηκαν βιαίως στα τρένα του παρακείμενου σιδηροδρομικού σταθμού οι κάτοικοι του συνοικισμού Μπαρόν Χίρς και μεταφέρθηκαν υπό άθλιες συνθήκες στην Πολωνία (Άουσβιτς-Μπίρκεναου), όπου τα παιδιά και όσοι δεν κρίθηκαν κατάλληλοι για εργασία οδηγήθηκαν αμέσως στους θαλάμους αερίων. Ακολούθησαν δέκα οκτώ σιδηροδρομικές αποστολές με προορισμό το θάνατο. Η τελευταία πραγματοποιήθηκε στις 10 Αυγούστου 1943.

Η Θεσσαλονίκη απώλεσε στο Άουσβιτς-Μπίρκεναου ποσοστό 96% του εβραϊκού πληθυσμού της. Περίπου 45.000 άτομα μεταφέρθηκαν εκεί, εκ των οποίων λιγότεροι από χίλιοι επέζησαν. Ανάμεσα στα θύματα ήταν και οι 1.200 περίπου τραυματίες του ελληνοϊταλικού πολέμου, καθώς και οι οικογένειες των 300 Ελλήνων στρατιωτών εβραϊκού θρησκευάτος από τη Θεσσαλονίκη που είχαν χάσει τη ζωή τους στα αλβανικά βουνά.

Χίλιοι ακόμη Εβραίοι Θεσσαλονικείς κατάφεραν να ξεφύγουν την εκτόπιση και να σωθούν είτε κρυμμένοι στη Νότια Ελλάδα είτε καταφεύγοντας στις δυνάμεις της Αντίστασης και πολεμώντας μαζί με τους άλλους Έλληνες εναντίον των κατακτητών.

Όσοι επέστρεψαν στη γενέθλια πόλη, μετά την αποχώρηση των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής, είδαν τα σπίτια τους και τα καταστήματά τους να κατέχονται από άλλους, ενώ η ακίνητη περιουσία τους είχε λεηλατηθεί. Χρειάστηκαν χρόνια προσπα-

θειών ώστε η Ισραηλιτική Κοινότητα να ανασυγκροτηθεί και τα μέλη τους να ανακτήσουν την οικιακή και την επαγγελματική τους στέγη.

Από τις πρώτες μέρες που οι διασωθέντες άρχισαν να επιστρέφουν, μαζί με τα αιτήματα για τροφή και στέγη, διατυπώθηκε επιτακτικά και το αίτημα για να διατηρηθεί στη συλλογική μνήμη η εβραϊκή γενοκτονία. Ο καθορισμός, εξήντα χρόνια αργότερα, της «Ημέρας μνήμης των Ελλήνων Εβραίων μαρτύρων και ηρώων του Ολοκαυτώματος» αποτέλεσε την επίσημη αναγνώριση αυτού του αιτήματος εκ μέρους του ελληνικού κράτους, ενώ η ετήσια πραγματοποίησή της επιβεβαιώνει συνεχώς αυτήν την επιλογή.

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ, 1901: Αναμνηστική φωτογραφία των παιδιών μαθητών της εβραϊκής σχολής του Μοναστηρίου (νυν Μπίτολα), αφιερωμένη στον Δαβίδ Γ. Ναχμία, διευθυντή τότε της εβραϊκής σχολής της Καστοριάς. Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Gustav Mahler (1860-1911): Adagietto (4ο μέρος) από τη Συμφωνία αρ. 5 σε ντο ελάσσονα

Ο Γκούσταβ Μάλερ υπήρξε γόνος γερμανόφωνης οικογένειας Εβραίων Ασκενάζι και ήταν το δεύτερο από τα συνολικά 12 παιδιά τους. Γεννήθηκε στην Βοημία και σε μικρή ηλικία μετακόμισε οικογενειακά στην Μοραβία. Το μεγάλο του παράπονο ήταν πως έζησε μια ζωή ως 'τρεις άπατρις', σύμφωνα με τη δική του έκφραση: ήταν ένας Βοημός στην Αυστρία, ένας Αυστριακός στην Γερμανία και ένας Εβραίος σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο.

Η 'Πέμπτη Συμφωνία' είναι το πρώτο μεγάλο έργο της ύστερης περιόδου του και είναι πλούσια σε έντονα και αντιφατικά μεταξύ τους συναισθήματα, ως αποτέλεσμα της δημιουργίας της κατά τη διάρκεια δύο διαδοχικών καλοκαιριών, όπου η διάθεση και τα συναισθήματα του συνθέτη ήταν εκ διαμέτρου αντίθετα. Το καλοκαίρι του 1901 είχε μόλις αναρρώσει από μία ασθένεια που θα μπορούσε να αποβεί μοιραία, ενώ το καλοκαίρι του 1902 ήταν ευτυχισμένος, όντας παντρεμένος με την Άλμα και αναμένοντας το πρώτο του παιδί.

Η πλέον γνωστή και πιο συχνά εκτελεσμένη από όλες τις συνθέσεις του Μάλερ είναι το δ' μέρος αυτής της συμφωνίας, ένα συγκλονιστικό ερωτικό τραγούδι που αποτελεί μία δήλωση της αγάπης του Μάλερ για τη σύζυγό του Άλμα, με τον μελωδικό διάλογο των εγχόρδων με την άρπα να καθλώνει. Γύρω από το κομμάτι αυτό δημιουργήθηκε γρήγορα μία τεράστια αντιπαράθεση που διαρκεί ως τις μέρες μας, όταν πολλοί υποστήριξαν ότι ο συνθέτης αφήνει σκόπιμα να αιωρείται το ερώτημα για το αν πρόκειται τελικά για τραγούδι της αγάπης ή του θανάτου, ιδίως με τις νύξεις στον Βάγκνερ και τα αναπάντητα ερωτήματα που μένουν στο τέλος. Τεράστιες αντιπαράθεσεις ακόμη και μεταξύ των μαθητών του προκαλούσε επίσης η συζήτηση σχετικά με την επιθυμητή από το συνθέτη διάρκεια του adagietto, κάτι που θα έδινε πολλές απαντήσεις σχετικά.

Η Άλμα υποστήριζε με σθένος την πρώτη εκ-

δοχή και επικαλούνταν μάλιστα ένα ποίημα που τις έγραψε ο Μάλερ στην παρτιτούρα: «Πόσο σ' αγαπώ, ήλιε μου, δεν μπορώ να πω με λόγια, μπορώ μόνο θρηνήσω για σένα, λαχτάρα και αγάπη μου». Δεδομένης της αγάπης που της είχε ο συνθέτης, δεν μπορεί κανείς να αμφισβητήσει ότι αυτή ήταν η έμπνευσή του για όλη την '5η Συμφωνία', όπως και για πολλά επόμενα έργα του, όμως η αναξιοπιστία της ή αλλιώς το περίφημο 'Ζήτημα της Άλμα' διατήρησε για καιρό μία επιφυλακτικότητα για τα λεγόμενά της, ενώ η ίδια η συνθετική πορεία του Μάλερ, που στις πλέον ευτυχισμένες του στιγμές αναζητούσε πιο επίμονα απαντήσεις στις υπαρξιακές του ανησυχίες, ενίσχυε την άποψη πως πρόκειται και για έναν επιτάφιο θρήνο ταυτόχρονα.

Η Άλμα δικαιώθηκε βέβαια, μετά θάνατον, μέσω της μαρτυρίας του Ολλανδού μάεστρου Willem Mengelberg, που πιστοποίησε πως όταν ο Μάλερ το έγραψε το χαρακτήρισε 'αγάπη, η αγάπη που έρχεται στη ζωή μου'. Όλα τα υπόλοιπα αυτά συντελούν στην ενίσχυση του μύθου αυτού του αριστουργήματος.

Ludwig van Beethoven (1770-1827): Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 5 σε μι ύφεση μείζονα, έργο 73 (Emperor)

I. Allegro II. Adagio un poco mosso III. Rondo: Allegro

Ο Μπετόβεν συνέθεσε το πέμπτο και τελευταίο του κοντσέρτο για πιάνο μεταξύ 1809-11 και το αφιέρωσε στον Αρχιδούκα της Αυστρίας Ρούντολφ, αρχικά μαθητή του και μετέπειτα φίλο και προστάτη του. Σχετικά με την ονομασία 'Αυτοκρατορικό', η επικρατέστερη εκδοχή είναι πως οφείλεται στον Άγγλο εκδότη του κοντσέρτου Johann Baptist Cramer και κατά τη γνώμη του Μπετόβεν 'μεγαλύτερο πιανίστα των ημερών του'. Το ηρωικό πνεύμα του έργου, που μερικές στιγμές αποπνέει έναν μάλλον πολεμικό χαρακτήρα, συνδυάζεται με στιγμές σπάνιας τρυφερότητας, που ξεπηδούν

μέσα από ένα πλήθος όμορφων και τοληρών μελωδιών, δημιουργώντας ένα μοναδικό αποτέλεσμα, ενώ οι συνθετικές καινοτομίες είναι τόσες που οι ειδικοί το ονομάζουν ενσάρκωση του 'Πολέμου των Ρομαντικών' που θα ακολουθούσε τα επόμενα χρόνια.

Ο Μπετόβεν βρισκόταν γενικά σε άσχημη ψυχολογική κατάσταση τον καιρό που το έγραψε, λόγω της συνεχώς επιδεινούμενης κώφωσης, αλλά και των βομβαρδισμών της Βιέννης από τον Ναπολέοντα. Το πρώτο γεγονός συντέλεσε στο να μην μπορέσει να το ερμηνεύσει ο ίδιος στην πρεμιέρα του, ενώ το δεύτερο στο να ενσταλάξει περισσότερα συναισθήματα στο έργο. Ο ίδιος έγραψε πως επηρεάστηκε 'ψυχρή τε και σώματι, συναντώντας γύρω του μόνο πόλεμο και δυστυχία κάθε είδους'. Ο διάχυτος αυτός συναισθηματισμός σε συνδυασμό με διάφορες τεχνολογικές εξελίξεις του οργάνου και κάποιες συνθετικές καινοτομίες, όπως η τεράστια εισαγωγή και η σύνδεση του δεύτερου και του τρίτου μέρους, απογείωσαν την εκφραστική δύναμη του έργου, κάνοντάς το προπομπό της ρομαντικής περιόδου. Ουσιαστικά έκτοτε γεννήθηκε μια νέα μουσική. Δεν είναι τυχαίο που ο Λιστ αγαπούσε με πάθος το συγκεκριμένο κοντσέρτο.

Ο Μπετόβεν έγραψε όλα τα δεξιοτεχνικά περάσματα και μάλιστα, σε αντίθεση με τα ειωθότα, απαγόρευσε στο σολίστα να ξεκινήσει με καντέντσα φτάνοντας στο σημείο να γράψει στην κορυφή της παρτιτούρας 'Δεν θα παίξεις καντέντσα, αλλά ξεκίνα αμέσως με ό,τι ακουθεί'. Αυτό που ακουθεί είναι ένα από τα πλέον αγαπημένα κοντσέρτα για πιάνο που έχουν γραφτεί ποτέ, το οποίο ξεκινά με ένα μεγαλοπρεπές **αλέγκρο**, συνεχίζεται με ένα γαλήνιο αντάτζιο, που ουσιαστικά αποτελεί ένα νουτούρνο για σόλο πιάνο και ολοκληρώνεται με ένα λαμπρό **ροντό φινάλε**.

Νίκος Κυριακού

© Νώντας Στυλιανίδης

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης είναι ένας από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς φορείς της χώρας, με έντονη καλλιτεχνική δραστηριότητα και πλούσιο κοινωνικό και εκπαιδευτικό έργο, από την ίδρυσή της, το 1959, έως και σήμερα.

Πολλές και σημαντικές προσωπικότητες της ελληνικής μουσικής έχουν αναλάβει την καλλιτεχνική της διεύθυνση, με πρώτο τον ιδρυτή της Σόλωνα Μιχαηλίδη και στη συνέχεια τους Γιώργο Θυμή, Άλκη Μπαλάτ, Κάρολο Τρικολίδη, Κοσμά Γαλιλαία, Κωνσταντίνο Πατσαλίδη, Λεωνίδα Καβάκο, Μίκη Μιχαηλίδη, Μύρωνα Μιχαηλίδη, Αλέξανδρο Μυράτ και Γεώργιο Βράνο. Σημερινή διευθύντρια της Κ.Ο.Θ., η πρώτη γυναίκα στη σχετική θέση, είναι η αρχιμουσικός Ζωή Τσόκανου, ενώ το καλλιτεχνικό δυναμικό της ανέρχεται σε εκατόν δέκα μουσικούς.

Το ρεπερτόριο της ορχήστρας καλύπτει το σύνολο των μουσικών εξελίξεων, από τη μουσική μπαρόκ ως και τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 21ου αιώνα, ενώ το φάσμα των δραστηριοτήτων της περιλαμβάνει και ένα ευρύτερο πλαίσιο μουσικών ειδών, όπως παραστάσεις όπερας και μπαλέτου, συνοδεία βωβού κινηματογράφου και συναυλίες συμφωνικού ροκ.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται από την Κ.Ο.Θ. στον εκπαιδευτικό της χαρακτήρα, αναπτύσσοντας ποικίλες δράσεις που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις συχνές επισκέψεις της σε σχολεία για την πραγματοποίηση συναυλιών με παράλληλη ενημέρωση, το θεσμό της 'Ανοιχτής Πρόβας' για τους μαθητές και τη δωρεάν είσοδο φοιτητών σε παραγωγές της. Παράλληλα η Κ.Ο.Θ. βολ-

θά ουσιαστικά τους νέους Έλληνες μουσικούς, είτε μέσω των διαγωνισμών νέων καλλιτεχνών, είτε μέσω συναυλιών με συμμετοχή στην ορχήστρα σπουδαστών των ωδείων, είτε με την πραγματοποίηση εργαστηρίων σε μουσικά σχολεία.

Στο πλαίσιο του κοινωνικού της ρόλου η Κ.Ο.Θ. πραγματοποιεί συστηματικά ανοιχτές συναυλίες για το κοινό, συναυλίες με σκοπό τη συλλογή ειδών πρώτης ανάγκης για ευπαθείς ομάδες συνανθρώπων μας ή για την ενίσχυση κοινωφελών ιδρυμάτων, ενώ πραγματοποιεί τακτικά επισκέψεις σε νοσοκομεία, ιδρύματα, ορφανοτροφεία, φυλακές, κέντρα απεξάρτησης κτλ.

Την τελευταία δεκαετία έχει αναπτύξει μία έντονη δισκογραφική δραστηριότητα που περιλαμβάνει ηχογραφήσεις με διεθνούς κύρους δισκογραφικές εταιρείες, όπως η NAXOS, η BIS, η MINOS EMI και η FEELGOOD RECORDS. Οι ηχογραφήσεις της Κ.Ο.Θ. έχουν βραβευθεί σε Ελλάδα και εξωτερικό και αποσπών διθυραμβικές κριτικές σε όλο τον κόσμο. Χαρακτηριστικά αναφέρονται το βραβείο ποιοτικής δισκογραφίας "Supersonic" του περιοδικού Pizzicato, τα πέντε διαπασφών του περιοδικού Diarason και το βραβείο της Ένωσης Ελλήνων Θεατρικών και Κριτικών Μουσικών.

Στον κατάλογο των Ελλήνων και ξένων αρχιμουσικών και σολίστ που έχουν συμπράξει με την Κ.Ο.Θ. συμπεριλαμβάνεται ένας μεγάλος αριθμός διάσημων καλλιτεχνών διεθνούς ακτινοβολίας.

Πέρα από τη συστηματική παρουσία της στη Θεσσαλονίκη και τις συχνές επισκέψεις σε πόλεις της Βόρειας Ελλάδας, έχει εμφανιστεί σε όλο σχεδόν τον ελλαδικό χώρο. Η διεθνής της παρουσία περιλαμβάνει εμφανίσεις της σε Βαλένθια, Πεκίνο, Πράγα, Φλωρεντία, Πιστόια, Βερολίνο, Στρασβούργο, Κλερμόν Φεράν και Μόναχο.

©Frank Schwarzbach

ΖΩΗ ΤΣΟΚΑΝΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

«Μία ώριμη καλλιτέχνης με βαθιά μουσικότητα»
Bernard Haitink

Η ελληνίδα αρχιμουσικός με σπουδές στην γενέτειρά της Θεσσαλονίκη και στη Ζυρίχη της Ελβετίας έχει αποσπάσει διακρίσεις σε διεθνείς διαγωνισμούς νέων μαέστρων και έχει συνεργαστεί τα τελευταία χρόνια με πολυάριθμες ορχήστρες και λυρικά θέατρα στην Ευρώπη. Από την καλλιτεχνική περίοδο 2014-2015 εργάζεται ως μόνιμη αρχιμουσικός στο θέατρο της Ερφούρτης, πρωτεύουσας του γερμανικού κρατιδίου της Θουριγγίας, διευθύνοντας πληθώρα παραστάσεων όπερας και συμφωνικές συναυλίες. Στο ρεπερτόριο της περιλαμβάνονται μεταξύ των άλλων έργα όπως 'Τόσκα', 'Οθέλλος', 'Μάκβεθ', 'Φάουστ', 'Πουλημένη Μνηστή', 'Ριγκολέττο', ενώ η παραγωγή της 'Ορφείας και Ευριδίκη' του Γκλουκ ψηφίστηκε ως η καλύτερη παράσταση της περιόδου 2015-2016. Διετέλεσε μουσική διευθύντρια του οργανισμού μουσικού θεάτρου της Αρόζα στο πλαίσιο του ομώνυμου ελ-

βετικού φεστιβάλ την περίοδο 2011-2014 και μόνιμη φιλοξενούμενη αρχιμουσικός της ορχήστρας τη δυτικής Βοημίας. Έχει συνεργαστεί με σημαντικές ευρωπαϊκές ορχήστρες όπως την ορχήστρα της ισπανικής ραδιοφωνίας στη Μαδρίτη, την εθνική συμφωνική ορχήστρα της Lille, τα Festival Strings της Λουκέρνης, τη συμφωνική ορχήστρα της Σιλεσίας, την ακαδημαϊκή ορχήστρα της Ζυρίχης, τις φιλαρμονικές ορχήστρες της Βρέμης, Ερφούρτης, Ρένγκενσμπουργκ και Χάγκεν, την ορχήστρα δωματίου του Ίγκολσταντ, την ακαδημαϊκή ορχήστρα της Σοφίας, τη συμφωνική ορχήστρα του Biel, την ορχήστρα δωματίου Μπεργκ στην Πράγα. Στην Ελλάδα έχει πραγματοποιήσει εμφανίσεις με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, την Κρατική Αθηνών, την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ., την ορχήστρα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, τη συμφωνική ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Το ντεμπούτο της στον τομέα της όπερας έκανε το 2008 στο Τέπλιτσε τη βόρεια Βοημίας διευθύνοντας 'Ντον Τζιοβάνι'. Ακολούθησαν συνεργασίες με τη Σύγχρονη Όπερα Ζυρίχης, το Θέατρο του Ρένγκενσμπουργκ, το ελβετικό στούντιο όπερας κ.α. Τον Απρίλη του 2017 εμφανίστηκε στο θέατρο της Βρέμης διευθύνοντας 'Ριγκολέττο' και στην Όπερα της πόλης Χάγκεν παρουσιάζοντας την όπερα του Ντονιτσέτι 'Λουσία ντι Λαμερμούρ'. Επόμενες εμφανίσεις περιλαμβάνουν 'Il Trovatore' στο φεστιβάλ Domstufen και συνεργασία με το φεστιβάλ όπερας του Longborough στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στην Εθνική Λυρική Σκηνή μετά την πρωτοχρονιάτικη συναυλία του 2013 εμφανίζεται τακτικά διευθύνοντας παραστάσεις όπερας οπερέτας και μπαλέτου. Είχε την τιμή να εργαστεί ως βοηθός του Bernard Haitink και την ορχήστρα Tonhalle της Ζυρίχης.

Φιναλίστ για τη θέση του βοηθού αρχιμουσικού στην Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης, επιλέχθηκε δύο συνεχόμενες χρονιές να συμμετάσχει στο Master Class διεύθυνσης ορχήστρας με τον Bernard Haitink στα πλαίσια του φεστιβάλ της Λουκέρνης, όπως επίσης με τον David Zinman και την ορχήστρα Tonhalle.

Σπούδασε στην γενέτειρα της Θεσσαλονίκη πιάνο και ανωτέρα θεωρητικά. Είναι αριστούχος απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ., ενώ συνέχισε ανώτερες σπουδές πιάνου και διεύθυνσης ορχήστρας στο Πανεπιστήμιο Τεχνών της Ζυρίχης. Από τον Ιούνιο του 2017 είναι η Διευθύντρια της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

ΓΙΩΡΓΟΣ - ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΠΙΑΝΟ

Ο πιανίστας και συνθέτης Γιώργος - Εμμανουήλ Λαζαρίδης γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1978. Σήμερα έχει μια λαμπρή καριέρα, με τις εκτελέσεις του να χαρακτηρίζονται ως "τόσο ξεχωριστές, που είναι υπεράνω σύγκρισης ακόμη και όταν σκεφτούμε σπουδαίες ηχογραφήσεις των Argerich, Horowitz, Brendel, Zimmerman" ("Gramophone Music Magazine").

Σπούδασε Πιάνο κοντά στους Δόμνα Ευνουχίδου, Yonty Solomon και Alfred Brendel και Σύνθεση με τους Χρήστο Σαμαρά, Edwin Roxburgh και Daryl Runswick, ως υπότροφος των Ιδρυμάτων Α. Ωνάση, Α.Γ. Λεβέντη, Hattori και της Βασιλομήτορος Ελισάβετ.

Στα 25 χρόνια παρουσίας του στη διεθνή μουσική σκηνή έχει δώσει εκατοντάδες συναυλίες σε όλο τον κόσμο, σε μεγά-

λα μουσικά κέντρα όπως τα Royal Albert Hall, Carnegie Hall, Wiener Musikverein και σε διεθνείς διοργανώσεις όπως τα φεστιβάλ Chopin, Montpellier, Istanbul κ.α. Έχει συμπράξει με όλες τις ελληνικές ορχήστρες και με κορυφαίες ορχήστρες του εξωτερικού όπως οι Φιλαρμονικές της Αγίας Πετρούπολης, του Λονδίνου, του Στρασβούργου και του Μονάχου, υπό τη διεύθυνση διάσημων Αρχιμουσικών όπως οι Yuri Temirkanov, Sir Neville Marriner, Ingo Metzmacher, Maxim Shostakovich κ.α. Συνεργάστηκε με σπουδαία σχήματα μουσικής δωματίου από όλο τον κόσμο συμπεριλαμβανομένων των Medici Quartet, Ysaÿe Quartet, Wiener Octett κ.α., καθώς και με προσωπικότητες της ελληνικής και διεθνούς μουσικής σκηνής όπως οι Λεωνίδας Καβάκος, Michael Tilson Thomas, Μαρία Φαραντούρη κ.α. Έχει παραδώσει σεμινάρια σε πανεπιστήμια του Birmingham, του Λονδίνου, της Νέας Υόρκης, της Βαρκελώνης κ.α., ενώ ηχογραφήσεις του έχουν επιλεγεί ανάμεσα στις καλύτερες όλων των εποχών από έγκυρα διεθνή περιοδικά μουσικής ("BBC Music Magazine", "Pianist", "Gramophone" κ.α.).

Το συνθετικό του έργο αποτελείται από οργανική, χορωδιακή, θεατρική και χορευτική μουσική, με αναθέσεις ελληνικών και ευρωπαϊκών θεσμών.

Διετέλεσε μέλος της Καλλιτεχνικής Διοίκησης του Διεθνούς Φεστιβάλ "Δημητρίων" και υπήρξε ιδρυτικό μέλος του "Kyklos Ensemble", της Διεθνούς Μουσικής Κοινότητας "Μουσικό Χωρίο" και της "Association des Artistes pour la Paix".

Από το 2010 είναι Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης, όπου, μεταξύ άλλων, πρωτοστάτησε στην ίδρυση νέων θεσμών όπως το Φεστιβάλ Παιδικών και Νεανικών Χορωδιών ΟΜΜΘ και, με την υποστήριξη του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος, η ΜΟΥΣΑ - Συμφωνική Ορχήστρα Νέων του ΟΜΜΘ.

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Α' ΒΙΟΛΙΑ

Εξάρχοντες

Σίμος Παπάνας
Αντώνης Σουσάμογλου
Κορυφαίοι Α'

Γιώργος Πετρόπουλος
Θοδωρής Πατσαλίδης

Tutti

Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Εύη Δελφίνοπούλου
Άκης Αρχοντής
Γιώργος Κανδυλίδης
Γκρέτα Παπά
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη
Χριστίνα Λαζαρίδου
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτορας Λάππας
Στράτος Κακάμπουρας
Κωνσταντίνος Καμπάντης
Κωνσταντίνος Παυλάκος

Β' ΒΙΟΛΙΑ

Κορυφαίοι Α'

Ανθούλα Τζίμα
Ανδρέας Παπανικολάου

Κορυφαίοι Β'

Αλκέτας Τζιαφέρης
Ντέιβιντ-Αλεξάντερ Μπόγκοραντ
Tutti

Μίμης Τοπσιδης
Θανάσης Θεοδωρίδης
Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both

Ευαγγελία Κουζώφ
Πόπη Μυλαράκη
Ελευθ. Αδαμόπουλος
Μαρία Εκλεκτού
Γιώργ. Κουγιουμτζόγλου
Μιγκέλ Μιχαηλίδης
Ίγκορ Σελαμαζίδης
Ίγνα Συμονίδου
Αναστασία Μισυρλή
Νίκος Τσανακάς
Ιρέν Τοπούρια

ΒΙΟΛΕΣ

Κορυφαίοι Α'

Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά

Κορυφαίοι Β'

Αντώνης Πορίχης
Αλεξάνδρα Βόλτσι

Tutti

Φελίτσια Ποπίκα
Ειρήνη Παραλίκα
Χρήστος Βλάχος
Κατερίνα Μητροπούλου
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Ρόζα Τερζιάν
Δημοσθένης Φωτιάδης
Παύλος Μεταξάς
Θανάσης Σουργκούνης

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

Κορυφαίοι Α'

Βασίλης Σαΐτης
Απόστολος Χανδράκης
Dmitry Gudimov

Κορυφαίοι Β'

Λίλα Μανώλα

Tutti

Βίκτωρ Δάβαρης
Δημήτρης Πολυζωίδης
Γιάννης Στέφος
Χρήστος Γρίμπας
Μαρία Ανισέγκου
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ

Κορυφαίοι Α'

Χαράλαμπος Χειμαριός

Κορυφαίοι Β'

Γιάννης Χατζής
Ηρακλής Σουμελίδης

Tutti

Ελένη Μπουλασίκη
Ειρήνη Παντελίδου
Μιχάλης Σαπουντζής
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Ματέους Μπουκόβιαν-Μάτος

ΦΛΑΟΥΤΑ

Κορυφαίοι Α'

Νικολός Δημόπουλος
Όθωνας Γκόγκας

Κορυφαίοι Β'

Γιάννης Ανισέγκος
Μάλαμα Χατζή

Tutti

Νίκος Κουκής

ΟΜΠΟΕ

Κορυφαίοι Α'

Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος

Κορυφαίοι Β'

Γιάννης Τσόγιας-Ραζάκοβ
Παναγιώτης Κουγιουμτζόγλου

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

Κορυφαίοι Α'

Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γραονίδης

Κορυφαίοι Β'

Αλέξανδρος Σταυρίδης
Αλέξανδρος Μιχαηλίδης

Tutti

Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ

Κορυφαίοι Α'

Γιώργος Πολίτης
Κωνσταντίνος Βαβάλας

Κορυφαίοι Β'

Μαρία Πουλιούδη

Tutti

Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ

Κορυφαίοι Α'

Τραϊανός Ελευθεριάδης
Τραϊανός Παπαδόπουλος

Κορυφαίοι Β'

Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φεϊζός

Tutti

Δημήτρης Δεσποτόπουλος
Ελευθέριος Γκρούνης

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

Κορυφαίοι Α'

Γρηγόρης Νέτσας

Κορυφαίοι Β'

Γιώργος Λασκαρίδης

Tutti

Δημήτρης Κουρατζίνος

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

Κορυφαίοι Α'

Φιλήμων Στεφανίδης
Αθανάσιος Ντώνες

Κορυφαίοι Β'

Φώτης Δράκος
Γιώργος Κόκκορας

Tutti

Ευάγγελος Μπατάς

ΤΟΥΜΠΑ

Κορυφαίοι Β'

Παύλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ

Κορυφαίοι Α'

Δημήτρης Βίττης
Βλαντιμίρ Αφανάσιεβ

ΚΡΟΥΣΤΑ

Tutti

Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

ΑΡΠΑ

Κορυφαίοι Α'

Κατερίνα Γίμα

ΠΙΑΝΟ

Κορυφαίοι Α'

Μαριλένα Λιακοπούλου

ΕΦΟΡΟΣ Κ.Ο.Θ.

Απόστολος Χανδράκης
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΦΟΡΟΣ Κ.Ο.Θ.
Δημοσθένης Φωτιάδης

Την Κυριακή 28/1, στις 19:00, θα πραγματοποιηθούν τα εγκαίνια της φωτογραφικής έκθεσης της **Άρτεμις Αλκαλάν «Σπουδή πάνω στο τραύμα, τη μνήμη και την απώλεια: Έλληνες Εβραίοι επιζώντες από το Ολοκαύτωμα»** στο φουαγιέ του κτιρίου M1 του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ
28.01-28.02.2018

Ωράριο: Δευτέρα - Σάββατο 10:00-18:00

FEEL

Illustration of hands holding a string, integrated into the letters of the word 'FEEL'.

UNIQUE

Illustration of hands holding a string, integrated into the letters of the word 'UNIQUE'.

THE
LUXURY
HOTELS

MEDITERRANEAN
PALACE

GRAND HOTEL
PALACE

Επίσημοι Χορηγοί
Φιλοξενίας

MEDITERRANEAN PALACE / 3, Salaminos & Karatassou str. 54626 Thessaloniki
t. +30 2311 240400, med@theluxuryhotels.gr
GRAND HOTEL PALACE / 305, Monastiriou str. 54628 Thessaloniki
t. +30 2310 549000, grand@theluxuryhotels.gr

www.theluxuryhotels.gr